

Regeringens proposition

1998/99:117

Ett forskningssamarbete med Västeuropeiska försvarsmaterielgruppen (WEAG) och Finland

Prop.
1998/99:117

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 12 maj 1999

Göran Persson

Björn von Sydow
(Försvarsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner Sveriges anslutning till ett forskningssamarbete med de länder som hör till Västeuropeiska försvarsmaterielgruppen (WEAG) och Finland. Vidare läggs förslag fram till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Syftet med förslagen är att göra det möjligt för Sverige att delta i det forskningssamarbete som hittills bedrivits mellan WEAG-länderna på området för försvarsforskning och försvarsteknologi. Forskningssamarbetet förutsätter att vissa regler om immunitet och privilegier införlivas med svensk rätt.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall	4
3	Ärendet och dess beredning	5
4	Bakgrund.....	5
5	Forskningsavtalet SOCRATE.....	6
6	Anslutningsdokumentet	7
7	Parisavtalet.....	7
8	Godkännande av anslutningsdokumentet med anledning av forskningssamarbetet	9
9	Ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall	10
10	Kostnader	11
Bilaga 1	Det svenska anslutningsdokumentet och bekräftelse på mottagandet av det svenska anslutningsdokumentet	12
Bilaga 2	Avtal om rättslig ställning för Västeuropeiska unionen, nationella ombud och internationella tjänstemän, undertecknat i Paris den 11 maj 1955	14
Bilaga 3	Utdrag ur samförståndsavtalet rörande Ett system för samarbete om forskning och teknologi i Europa (SOCRATE) av den 16 november 1998	24
Bilaga 4	Utdrag ur samförståndsavtalet om EUCLID-program av den 16 november 1990 (senast ändrat den 19 november 1996) ...	25
Bilaga 5	Utdrag ur Västeuropeiska försvarsmaterielgruppens (WEAG) samförståndsavtal rörande arrangemang för teknologi för laboratorier för europeisk försvarsvetenskap (THALES) av den 18 november 1996.....	26
Bilaga 6	Utdrag ur stadga för Västeuropeiska försvarsmaterielorganisationen (WEAO)	27
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 12 maj 1999.....	28

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. godkänner anslutningsdokumentet den 16 november 1998 med anledning av det av Sverige samma dag undertecknade avtalet om ett forskningssamarbete benämnt Ett system för samarbete om forskning och teknologi i Europa (SOCRATE), med reservation för att bestämmelserna avseende beskattning i artiklarna 21 och 22 i avtal om rättslig ställning för Västeuropeiska unionen, nationella ombud och internationella tjänstemän undertecknat i Paris den 11 maj 1955, inte skall tillämpas på svenska medborgare eller på personer som är bosatta i Sverige.

2. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall¹ skall införas en ny paragraf, 2 c §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 c §

Sådan immunitet och sådana privilegier som följer av avtalet den 11 maj 1955 om rättslig ställning för Västereuropeiska unionen, nationella ombud och internationella tjänstemän skall tillämpas på den verksamhet som följer av avtalet den 16 november 1998 med benämningen Ett system för samarbete om forskning och teknologi i Europa samt anslutningsdokumentet av den 16 november 1998. Bestämmelserna avseende beskattning i artiklarna 21 och 22 i avtalet den 11 maj 1955 om rättslig ställning för Västereuropeiska unionen, nationella ombud och internationella tjänstemän skall inte tillämpas på svenska medborgare eller på personer som är bosatta i Sverige.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

¹ Lagen omtryckt 1994:717.

3 Ärendet och dess beredning

Efter förhandlingar mellan företrädare för Försvarets forskningsanstalt och en särskild förhandlingsgrupp med företrädare för de 13 länder som ingår i Västeuropeiska försvarsmaterielgruppen (WEAG) samt Finland har enighet nåtts om lydelsen av ett avtal om forskningssamarbete benämnt Ett system för samarbete om forskning och teknologi i Europa (SOCRATE). De avtalsslutande länderna har också enats om att, beträffande den verksamhet som bedrivs inom ramen för SOCRATE, tillämpa ett avtal undertecknat i Paris den 11 maj 1955 med benämningen Avtal om rättslig ställning för Västeuropeiska unionen, nationella ombud och internationella tjänstemän (Parisavtalet), vilket för Sverige och Finland har kommit till uttryck genom ensidiga förklaringar i särskilda anslutningsdokument. Det svenska anslutningsdokumentet och en bekräftelse på mottagandet av detta dokument finns i *bilaga 1*. Parisavtalet, utdrag ur forskningsavtalet SOCRATE jämte utdrag ur underavtalen till SOCRATE samt utdrag ur stadga för Västeuropeiska försvarsmaterielorganisationen (WEAO) finns i *bilagorna 2–6*.

Regeringen beslutade den 12 november 1998 att avtalet SOCRATE om forskningssamarbete och anslutningsdokumentet skulle undertecknas, det senare med förbehåll för ratifikation. Undertecknandet skedde den 16 november 1998.

Förslagen i denna proposition bygger på innehållet i en inom Förvarsdepartementet upprättad promemoria. Försvarmakten, Försvarets materielverk, Försvarets forskningsanstalt och Flygtekniska försöksanstalten har getts tillfälle att komma in med synpunkter på promemorian. Promemorian och en sammanställning av myndigheternas synpunkter finns tillgängliga i Förvarsdepartementet (Fo98/2422/MIL).

Lagrådet

Den föreslagna lagändringen är av enkel beskaffenhet. Regeringen anser därför att yttrande från Lagrådet inte behöver inhämtas.

4 Bakgrund

WEAG är ett forum för samarbete på försvarsmaterielområdet mellan de tio medlemsländerna i Västeuropeiska unionen (VEU) samt Danmark, Norge och Turkiet. Sedan hösten 1997 deltar Sverige, Finland och Österrike i samarbetet som observatörer i WEAG, vilket möjliggör deltagande i det arbete som bedrivs på tre huvudområden i s.k. paneler. Dessa områden gäller gemensam utveckling och upphandling av materiel (panel I), forskning och teknologi (panel II) samt harmonisering av upphandlingsförfaranden, kravspecifikationer och kvalifikationskrav på leverantörer (panel III). Samarbetet inom WEAG är inte traktatfäst och bygger på

samförstånd mellan deltagarna. Deltagandet i samarbetet sker således i den omfattning som varje land självt bestämmer.

Genom inrättandet den 1 april 1997 av WEAO som ett underorgan till VEU har den forskningscell som är organiserad inom panel II erhållit befogenheter att sluta för WEAG-länderna bindande forskningskontrakt beträffande det samarbete som bedrivs inom ramen för forskningsprogrammen European Co-operation for the Long Term in Defence (EUCLID) och Technology Arrangement for Laboratories for Defence European Science (THALES). Det förhållandet att forskningssamarbetet lagts under WEAO, har medfört att forskningsprogrammen inte blivit tillgängliga för observatörländerna. Sverige och Finland har uttryckt intresse att få delta i nämnda forskningsprogram.

Avsikten med forskningsavtalet SOCRATE är att möjliggöra för Sverige och Finland att delta i de aktuella forskningsprogrammen EUCLID och THALES på samma villkor som hittills kommit att gälla för WEAG-länderna, utan att detta ändrar de folkrättsliga förpliktelserna för det hitillsvarande samarbetet dem emellan.

5 Forskningsavtalet SOCRATE

Forskningsavtalet SOCRATE är ett samförståndsavtal som huvudsakligen innehåller regler genom vilka deltagarländerna åtar sig att tillämpa vissa i avtalet angivna regler i EUCLID och THALES. Till stora delar består således avtalet av hänvisningar till motsvarande avdelningar och relevanta regler i de två forskningsprogrammen.

Forskningsverksamheten bedrivs inom ett antal olika forsknings- och teknologiområden som definieras av de nationella representanterna i panel II inom WEAG. Det finns f.n. 16 sådana områden som omfattar både EUCLID-programmet och THALES-programmet. För varje område finns företrädare för varje land som deltar i minst ett av de forskningsprojekt som bedrivs inom det aktuella området. Inom EUCLID-programmet riktas forskningsuppdragen till försvarsindustrier och inom THALES-programmet till nationella laboratorier som ägnar sig åt försvarsforskning. Sammanlagt bedrivs nu 97 olika projekt inom EUCLID- och THALES-programmen.

Tillämpningen av avtalsreglerna i SOCRATE förutsätts väsentligen ske inom ramen för varje deltagarlands egen nationella lagstiftning. Varje deltagande i verksamhet avseende THALES skall enligt reglerna där bedrivs helt enligt varje lands egen nationella lagstiftning. I SOCRATE finns det regler under avdelning VIII om skatter, tullar och liknande avgifter som hänvisar till motsvarande regler i EUCLID genom vilka deltagarländerna på detta område uttryckligen utfäster sig att tillämpa relevanta föreskrifter i Parisavtalet.

Anslutningsdokumentet utgör en bekräftelse på Sveriges åtagande att, beträffande den verksamhet som bedrivs inom ramen för forskningsavtalet SOCRATE, tillämpa Parisavtalet så snart de konstitutionella formaliteterna har uppfyllts. Av dokumentet framgår att Parisavtalet i vad avser SOCRATE också kommer att tillämpas av VEU:s medlemsländer och de tre WEAG-länder som inte är fullvärdiga medlemmar i VEU samt Finland.

7 Parisavtalet

I avtalet regleras frågor om immunitet och privilegier för VEU, nationella ombud och internationella tjänstemän.

Del I - Allmänt (artikel 1–2)

Inledningsvis definieras organisationen. Denna sägs bestå av rådet, etablerat genom artikel VIII i Bryssel fördraget, av rådets underställda organ och av församlingen. Med underställda organ avses varje organ, kommitté eller verksamhet som lyder under rådet. Med församlingen avses den församling som etablerats genom artikel IX i Bryssel fördraget. Enligt bestämmelserna har medlemsstaterna skyldighet att samarbeta för att främja en korrekt rättskipning, säkra efterlevnaden av ordningsregler och att hindra varje överträdelse med anknytning till avtalets regler om immunitet och privilegier. Dessutom finns regler om de åtgärder som skall vidtas vid fall av överträdelse av bestämmelserna om immunitet och privilegier samt en medlemsstats befogenheter i dessa fall.

Del II - Organisationen (artikel 3–10)

I denna del regleras frågor om organisationens ställning som självständigt rättssubjekt, dess immunitet med avseende på egendom och tillgångar, okränkbarhet med avseende på lokaler och arkiv, skatte- och tullfrihet, rätt till okränkt korrespondens samt rätt att använda kodade meddelanden.

Del III - Ständiga ombud vid organisationen (artikel 11)

Här regleras immunitet och privilegier för den som utses av en medlemsstat att vara den statens ständiga ombud hos organisationen på en annan stats territorium. Reglerna omfattar även sådana personer som tillhör det ständiga ombudets medföljande officiella personal i den omfattning som generalsekreteraren i VEU överenskommer med ifrågavarande stater. Immunitet och privilegier skall motsvara dem som åtnjuts av diplomater och dessas officiella personal av motsvarande rang.

Denna del behandlar den immunitet och de privilegier som åtnjuts av medlemsstaternas nationella ombud i rådet eller i något av dess underställda organ, förutsatt att vederbörande vistas på en annan medlemsstats territorium för att fullgöra sina åligganden i tjänsten. Immunitet och privilegier skall anses omfatta alla ombud, rådgivare och tekniska experter som ingår i staternas delegationer. I viss omfattning skall immunitet och privilegier även tillämpas för sådan officiell kontorspersonal som medföljer en medlemsstats ombud till en annan medlemsstat för att där utföra sina tjänsteåligganden.

Vidare slås fast att immunitet och privilegier för medlemsstaternas ombud och deras personal inte har medgivits för att gynna de enskilda individerna personligen, utan för att garantera att dessa självständigt kan fullgöra sina uppgifter med anknytning till VEU. Av bestämmelserna framgår också att en medlemsstat inte bara har rätt, utan även skyldighet, att avstå från att åberopa immunitet för sina ombud jämte personal i enskilda fall, om immuniteten, enligt medlemsstaten, skulle hindra rättvisans gång och detta kan ske utan att inverka menligt på syftet med immuniteten. Inte heller skall en medlemsstat vara tvingad att tillerkänna sina medborgare eller någon annan som är den statens ombud, eller som tillhör ombudets personal den immunitet eller de privilegier som anges i avsnittet.

Del V - Ombud till församlingen (artikel 16–18)

Här behandlas frågor om fri rörlighet, tullfrihet, valutautförsel och om straffrättslig immunitet och immunitet mot vissa administrativa ingripanden eller andra förfaranden riktade mot enskild i samband med VEU-församlingens sessioner. Bestämmelserna gäller medlemsstaternas ombud till församlingen eller ersättare för dessa och omfattar på vissa punkter även deltagande i sådana möten som anordnas utanför session i församlingens kommittéer eller arbetsgrupper.

Del VI - Internationella tjänstemän och experter med uppdrag för organisationen (artikel 19–25)

Bestämmelserna i detta avsnitt tar upp immunitet och privilegier för personer med uppdrag för organisationen som internationella tjänstemän eller experter vid vistelse i en annan medlemsstat. Även vissa medföljande omfattas av bestämmelserna. Av reglerna framgår att organisationen kan upphäva immunitet som skulle hindra rättvisans gång, om det kan ske utan att inverka menligt på organisationens intressen. Vidare kan en medlemsstat inskränka viss immunitet och vissa privilegier för den statens medborgare. Det finns också regler om organisationens beskattningsrätt och om befrielse från nationell beskattning för vad som utbetalas som lön eller andra förmåner till organisationens tjänstemän.

Avtalets avslutande bestämmelser behandlar frågor om tvistlösning, tilläggsöverenskommelser, ratifikation och villkor för uppsägning av avtalet.

8 Godkännande av anslutningsdokumentet med anledning av forskningssamarbetet

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner anslutningsdokumentet den 16 november 1998 med anledning av det av Sverige samma dag undertecknade avtalet om ett forskningssamarbete benämnt Ett system för samarbete om forskning och teknologi i Europa, med den reservationen att bestämmelserna avseende beskattning i artiklarna 21 och 22 i avtalet om rättslig ställning för Västeuropeiska unionen, nationella ombud och internationella tjänstemän undertecknat i Paris den 11 maj 1955 inte skall tillämpas på svenska medborgare eller på personer som är bosatta i Sverige.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte haft något att erinra mot promemorians förslag.

Skälen för regeringens förslag: Det är angeläget för Sverige att delta i det forskningssamarbete som nu möjliggjorts genom forskningsavtalet SOCRATE. Samarbetet är knutet till VEU. Sedan länge gäller ett för VEU-länderna ingånget högkvartersavtal av sedvanligt slag, vilket reglerar frågor om immunitet och privilegier för organisationen och dess personkrets. Forskningssamarbetet förutsätter att Sverige åtar sig att tillämpa Parisavtalet beträffande den verksamhet som bedrivs inom ramen för SOCRATE.

VEU är en internationell organisation med fast institutionell struktur upprättat genom en internationell överenskommelse i skriftlig form. Internationella organ av sådan karaktär betraktas som folkrättsliga subjekt och anses böra tillerkännas rättskapacitet liksom viss immunitet och vissa andra förmåner för att på ett från deltagarländerna oberoende sätt kunna fullgöra de uppgifter dessa lämnat organisationen. Som underorgan till VEU har WEAO viktiga uppgifter inom ramen för forskningssamarbetet. Dit hör rätten att teckna för deltagarländerna bindande kontrakt på forskningsområdet samt uppgifter av administrativ natur för samarbetets bedrivande. Forskningssamarbetet förutses emellertid inte få till följd att organisationen får säte eller i övrigt förlägger någon verksamhet till Sverige. Inte heller kommer Sverige att ha någon nationell representation i organisationen. Av angivna skäl är därför de svenska förpliktelserna på grund av forskningsavtalet begränsade. Sveriges åtagande att tillämpa Parisavtalet motiveras av att organisationen och dess personkrets på ett oberoende sätt skall kunna fullgöra de uppgifter på forskningsområdet som deltagarländerna lagt på organisationen. Immunitet innebär att en

talans inför domstol eller en ansökan om verkställighet skall avvisas. Privilegier innebär vissa undantag från nationell lagstiftning. Genom bestämmelserna i Parisavtalet får organisationen och dess personkrets, beträffande den verksamhet som bedrivs inom ramen för det aktuella forskningssamarbetet, immunitet och privilegier motsvarande vad som gäller för andra internationella organisationer av liknande karaktär. Bestämmelserna avseende beskattning i artiklarna 21 och 22 i avtalet den 11 maj 1955 om rättslig ställning för Västeuropeiska unionen, nationella ombud och internationella tjänstemän skall dock inte tillämpas på svenska medborgare eller på personer som är bosatta i Sverige. Sverige skall i samband med deponeringen av ratifikationsinstrumentet avge reservation med denna innebörd.

9 Ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall

Regeringens förslag: Lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall skall även omfatta sådan immunitet och sådana privilegier som följer av avtalet den 11 maj 1955 om rättslig ställning för Västeuropeiska unionen, nationella ombud och internationella tjänstemän med avseende på den verksamhet som följer av avtalet den 16 november 1998 med benämningen Ett system för samarbete om forskning och teknologi i Europa samt anslutningsdokumentet av den 16 november 1998. Bestämmelserna avseende beskattning i artiklarna 21 och 22 i avtalet den 11 maj 1955 om rättslig ställning för Västeuropeiska unionen, nationella ombud och internationella tjänstemän skall dock inte tillämpas på svenska medborgare eller på personer som är bosatta i Sverige.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: Har inte haft något att erinra mot regeringens förslag.

Skälen för regeringens förslag: För att Parisavtalets bestämmelser skall bli gällande inför svenska myndigheter måste de införlivas med svensk rätt. Frågor om immunitet och privilegier för internationella organ och personer med anknytning till sådana organ regleras i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Eftersom Parisavtalet skall tillämpas enbart beträffande den verksamhet som bedrivs inom ramen för forskningsavtalet SOCRATE, bör detta regleras i en ny paragraf, 2 c §, i lagen. Anledningen till att bestämmelsen inte förs in i bilagan till lagen är att forskningssamarbetet inte innebär anslutning till en internationell organisation i folkrättslig mening, vilket är en förutsättning härför. Den nya paragrafen bör ha följande lydelse: Sådan immunitet och sådana privilegier som följer av avtalet den 11 maj 1955 om rättslig ställning för Västeuropeiska unionen, nationella ombud och internationella tjänstemän skall tillämpas på den verksamhet som följer av avtalet den 16 november 1998 med benämningen Ett system för samarbete om forsk-

ning och teknologi i Europa samt anslutningsdokumentet av den 16 november 1998. Bestämmelserna avseende beskattning i artiklarna 21 och 22 i avtalet den 11 maj 1955 om rättslig ställning för Västeuropeiska unionen, nationella ombud och internationella tjänstemän skall inte tillämpas på svenska medborgare eller på personer som är bosatta i Sverige.

Anslutningsdokumentet innehåller förbehåll för ratifikation. Ratifikationsinstrumentet skall deponeras hos VEU:s generalsekretariat. Anslutningsdokumentet innehåller inte några bestämmelser om ikraftträdande, varför det träder i kraft för Sverige på dagen för deponering av ratifikationsinstrumentet. Med hänsyn till att det inte säkert kan anges när anslutningsdokumentet blir bindande för Sverige bör den föreslagna lagändringen träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

10 Kostnader

Enligt regeringens bedömning torde det inte uppkomma några kostnader till följd av förslagen i denna proposition.

Det svenska anslutningsdokumentet och bekräftelse på mottagandet av det svenska anslutningsdokumen- tet

Det svenska anslutningsdokumentet

Översättning

Till herr Lamberto Dini,
ordförande i Västeuropeiska unionens ministerråd

Herr ordförande,

Jag har äran att framföra detta meddelande till er för att bekräfta överens-
kommelsen att Sveriges regering kommer att tillämpa avtalet om rättslig
ställning för Västeuropeiska unionen, nationella ombud och internatio-
nella tjänstemän, undertecknat i Paris den 11 maj 1955, som utsträckts till
att omfatta de tre medlemsländer i Västeuropeiska försvarsmaterielgrup-
pen (WEAG) som inte är fullvärdiga medlemmar i Västeuropeiska unio-
nen samt Finland med avseende på samförståndsavtalet rörande Ett sys-
tem för samarbete om forskning och teknologi i Europa (SOCRATE) i
enlighet med det ministerbeslut som antogs i Erfurt den 17 och 18 no-
vember 1997 rörande Europeiskt partnerskap för försvarsmateriel så snart
de konstitutionella formaliteterna har uppfyllts.

Detta originaldokument skall deponeras hos Västeuropeiska unionens
generalsekretariat.

Rom den 16 november 1998.

Översättning

För Sveriges regering: Björn von Sydow

Till herr Björn von Sydow,
försvarsminister

Herr minister,

Jag har äran att erkänna mottagandet av er skrivelse av den 16 november 1998 och bekräfta att Västeuropeiska unionens ministerråd och ministerrarna i de tre länder i Västeuropeiska försvarsmaterielgruppen (WEAG) som inte är fullvärdiga medlemmar av Västeuropeiska unionen har noterat att Sveriges regering kommer att tillämpa avtalet om rättslig ställning för Västeuropeiska unionen, nationella ombud och internationella tjänstemän, undertecknat i Paris den 11 maj 1955, som utsträckts till att omfatta de tre medlemsländer i Västeuropeiska försvarsmaterielgruppen (WEAG) som inte är fullvärdiga medlemmar i Västeuropeiska unionen samt Finland med avseende på samförståndsavtalet rörande Ett system för samarbete om forskning och teknologi i Europa (SOCRATE) i enlighet med det ministerbeslut som antogs i Erfurt den 17 och 18 november 1997 rörande Europeiskt partnerskap för försvarsmateriel.

Detta originaldokument skall deponeras hos Västeuropeiska unionens generalsekretariat.

Avtal om rättslig ställning för Västeuropeiska unionen, nationella ombud och internationella tjänstemän, undertecknat i Paris den 11 maj 1955

Översättning

Avtal om rättslig ställning för Västeuropeiska unionen, nationella ombud och internationella tjänstemän, undertecknat i Paris den 11 maj 1955

De stater som har undertecknat detta avtal,

som beaktar att Västeuropeiska unionen, dess internationella tjänstemän och medlemsstaternas ombud som deltar i dess möten skall ha en ställning som underlättar fullgörandet av deras uppgifter och uppdrag,

har kommit överens om följande.

DEL I ALLMÄNT

Artikel 1

I detta avtal avses med

- a) *organisationen*: Västeuropeiska unionen innefattande rådet, dess underställda organ samt församlingen,
- b) *rådet*: det råd som avses i artikel VIII (förutvarande artikel VII) i Bryssel fördraget i dess lydelse enligt de protokoll som undertecknades i Paris den 23 oktober 1954,
- c) *underställda organ*: alla andra organ, kommittéer, funktioner m.m. som upprättats av rådet eller som lyder under det,
- d) *församlingen*: den församling som avses i artikel IX i Bryssel fördraget i dess lydelse enligt de protokoll som undertecknades i Paris den 23 oktober 1954.

Artikel 2

Organisationen och dess medlemsstater skall ständigt samarbeta för att tillgodose god rättskipning, trygga efterlevnaden av ordningsföreskrifter och förhindra missbruk av den immunitet och de privilegier som avses i detta avtal. Om en medlemsstat anser att immunitet eller privilegier som avses i detta avtal missbrukats, skall överläggningar hållas mellan organisationen och den eller de berörda staterna i syfte att avgöra om sådant missbruk har förekommit och, om det är fallet, förhindra att det upprepas. Utan hinder av vad som sägs i det föregående eller i någon annan bestämmelse i detta avtal, får en medlemsstat som anser att någon har missbrukat sina privilegier i fråga om hemvist eller något annat privilegium

eller immunitet som medges med stöd av detta avtal, kräva att denne lämnar dess territorium.

Prop. 1998/99:117
Bilaga 2

DEL II ORGANISATIONEN

Artikel 3

Organisationen skall vara ett rättssubjekt; den skall vara behörig att ingå avtal, förvärva och avyttra fast och lös egendom samt inleda rättsliga åtgärder.

Artikel 4

Organisationen och dess egendom och tillgångar skall, var de än befinner sig och av vem de än innehas, åtnjuta immunitet mot varje form av rättsligt förfarande, såvida inte generalsekreteraren på organisationens vägnar i ett särskilt fall uttryckligen medger att denna immunitet hävs. Härvid skall dock gälla att hävandet av immunitet inte skall utsträckas till att omfatta verkställighetsåtgärder av något slag.

Artikel 5

Organisationens lokaler skall vara okränkbara. Dess egendom och tillgångar skall, var de än befinner sig och av vem de än innehas, åtnjuta immunitet mot genomsökning, rekvisition, konfiskation, expropriation och varje annan form av ingrepp.

Artikel 6

Organisationens arkiv och alla andra handlingar som tillhör eller innehas av den skall vara okränkbara var de än befinner sig.

Artikel 7

1. Utan hinder av finansiella kontrollbestämmelser, regleringar eller moratorier av något slag

a) får organisationen inneha valuta av vilket slag som helst och använda konton i vilken valuta som helst,

b) får organisationen fritt föra över sina tillgodohavanden från ett land till ett annat eller inom vilket land som helst och växla varje valuta som den har i sin besittning till varje annan valuta till den mest fördelaktiga officiella sälj- eller köpkursen för växling, allt efter omständigheterna från fall till fall.

2. Vid utövandet av sina rättigheter enligt punkt 1 i denna artikel skall organisationen på vederbörligt sätt beakta framställningar från en medlemsstat och tillmötesgå dem i möjligaste mån.

Artikel 8

Prop. 1998/99:117
Bilaga 2

Organisationen, dess tillgodohavanden, inkomster och övriga egendom skall vara

- a) befriade från alla direkta skatter, dock skall organisationen inte kräva befrielse från pålagor som inte är annat än vederlag för allmännyttiga tjänster,
- b) befriade från alla tullavgifter och kvantitativa import- och exportrestriktioner på varor som importerats eller exporteras av organisationen för tjänstebruk, dock att varor som importerats med sådan befrielse inte får överlåtas vare sig genom försäljning eller gåva inom det lands territorium till vilket de har importerats annat än på villkor godkända av ifrågavarande lands regering,
- c) befriade från alla tullavgifter och kvantitativa export- och importrestriktioner i fråga om sina publikationer.

Artikel 9

Även om organisationen som huvudregel inte skall ha rätt att kräva befrielse från de accisavgifter och omsättningsskatter å fast eller lös egendom som är inräknade i den köpesumma som skall betalas, skall medlemsstaterna likväl, när organisationen för tjänstebruk gör större inköp av egendom i vars pris är inräknat sådana avgifter eller skatter, när så är möjligt, vidta vederbörliga administrativa åtgärder för att efterskänka eller återbetala dessa avgifter och skatter.

Artikel 10

1. Ingen censur skall utövas i vad avser organisationens officiella korrespondens eller andra tjänstemeddelanden.
2. Organisationen skall ha rätt att använda koder och att sända och ta emot korrespondens med kurir eller i förseglade försändelser för vilka samma immunitet och privilegier skall gälla som för diplomatiska kurirer och försändelser.
3. Bestämmelserna i denna artikel skall inte utesluta att en medlemsstat tillsammans med rådet, som handlar på organisationens vägnar, efter överenskommelse vidtar lämpliga säkerhetsåtgärder.

DEL III STÄNDIGA OMBUD VID ORGANISATIONEN

Artikel 11

Prop. 1998/99:117
Bilaga 2

Den som av en medlemsstat har utsetts att inom en annan medlemsstats territorium vara dess främsta ständiga ombud vid organisationen och hans officiella personal som har hemvist inom detta territorium enligt överenskommelse mellan den stat som har utsett honom och organisationens generalsekreterare och mellan generalsekreteraren och den stat i vilken han kommer att ha hemvist, skall åtnjuta samma immunitet och privilegier som diplomatiska företrädare och dessas officiella personal av motsvarande rang.

DEL IV OMBUD I RÅDET OCH DESS UNDERSTÄLLDA ORGAN

Artikel 12

1. Medlemsstaternas ombud i rådet eller i något av dess underställda organ som inte omfattas av artikel 11 skall, när de vistas inom en annan medlemsstats territorium i tjänsten, åtnjuta följande immunitet och privilegier:

- a) Samma immunitet mot arrestering eller kvarhållande som medges diplomatiska företrädare av motsvarande rang.
- b) Immunitet mot varje slag av rättsliga förfaranden med avseende på muntliga och skriftliga uttalanden och åtgärder som de vidtagit i sin tjänsteutövning.
- c) Okränkbarhet för alla handlingar och dokument.
- d) Rätt att använda koder och att sända och ta emot korrespondens med kurir eller i förseglade försändelser.
- e) Samma befrielse för ombuden själva och deras äkta makar från invandringsrestriktioner, utlänningsregistrering och nationell tjänsteplikt som medges diplomatiska företrädare av motsvarande rang.
- f) Samma lättnader med avseende på valuta- och växlingsrestriktioner som medges diplomatiska företrädare av motsvarande rang.
- g) Samma immunitet och förmåner med avseende på personligt resgods som medges diplomatiska företrädare av motsvarande rang.
- h) Rätt till tullfri införsel av möbler och övriga tillhörigheter när de tillträder sin befattning i vederbörande land och att vid tjänstgöringens slut därifrån tullfritt återutföra dessa möbler och tillhörigheter, i båda fallen med förbehåll för sådana villkor som regeringen i det land där rättigheterna åtnjuts anser vara nödvändiga.

i) Rätt till tillfällig tullfri införsel av privat motorfordon för eget bruk och till senare tullfri återexport av fordonet, i båda fallen med förbehåll för sådana villkor som regeringen i landet i fråga anser vara nödvändiga. Prop. 1998/99:117
Bilaga 2

2. I de fall då skattskyldighet grundar sig på vistelse, skall en tidsperiod då ett ombud som omfattas av denna artikel vistas inom en annan medlemsstats territorium för att fullgöra sina uppgifter inte räknas som vistelsetid. Särskilt gäller att han skall vara befriad från beskattning av den staten med avseende på lön och övriga förmåner under tjänstgöringstiden.

3. I denna artikel skall termen *ombud* omfatta alla ombud, rådgivare och tekniska experter som ingår i delegationerna. Varje medlemsstat skall meddela de andra berörda medlemsstater som så begär namnen på de av sina ombud som omfattas av bestämmelserna i denna artikel och den troliga tiden för deras vistelse inom dessa medlemsstaters territorium.

Artikel 13

Officiella sekretariatstjänstemän som åtföljer en medlemsstats ombud vilka inte omfattas av artikel 11 eller 12 skall, när de vistas inom en annan medlemsstats territorium i tjänsten, åtnjuta de privilegier och den immunitet som anges i artikel 12.1 b, c, e, f, h och i samt i artikel 12.2.

Artikel 14

Privilegier och immunitet medges inte medlemsstaternas ombud och deras medarbetare som en personlig förmån för dem utan för att trygga att de på ett självständigt sätt skall kunna fullgöra sina uppgifter med anknytning till Västeuropeiska unionen. Följaktligen har en medlemsstat inte bara rätt utan även skyldighet att häva immuniteten för sina ombud och deras medarbetare i de fall den anser att immuniteten skulle hindra rättvisans gång och att hävandet kan göras utan men för de syften för vilka immuniteten medges.

Artikel 15

Bestämmelserna i artiklarna 11-13 skall inte tvinga en medlemsstat att tillerkänna någon som är dess medborgare, ombud eller som tillhör ombudets personal den immunitet eller de privilegier som avses i dessa artiklar.

DEL V OMBUD TILL FÖRSAMLINGEN

Artikel 16

Ombuden till församlingen och deras ersättare skall inte åläggas några inskränkningar i sin rörelsefrihet av administrativ eller annan art vid färd till eller från församlingens mötesort.

Prop. 1998/99:117
Bilaga 2

Ombuden och deras ersättare skall i fråga om tull- och växlingskontroll

- a) av den egna regeringen medges samma förmåner som högre tjänstemän vid utlandsresa på tillfälligt officiellt uppdrag,
- b) av övriga medlemmars regeringar medges samma förmåner som ombud för främmande regeringar på tillfälligt officiellt uppdrag.

Artikel 17

Ombuden till församlingen och deras ersättare får inte göras till föremål för polisförhör, arrestering eller lagföring på grund av yttranden eller röstning under fullgörande av sina uppdrag.

Artikel 18

Under församlingens möten eller vid möten i församlingens kommittéer eller arbetsgrupper skall ombuden till församlingen och deras ersättare, vare sig församlingen själv är i möte och vare sig de är parlamentsledamöter eller inte, åtnjuta

- a) i sitt hemland den immunitet som där kan ha beviljats parlamentsledamöter,
- b) inom varje annan medlemsstats territorium immunitet mot arrestering och lagföring.

Denna immunitet är också tillämplig när ombuden och deras ersättare reser till och från sammanträdesorterna för församlingen och dess kommittéer och arbetsgrupper. Immunitet skall dock inte kunna åberopas då ombud eller deras ersättare ertappas på bar gärning vid brott eller försök till brott och inte heller i de fall församlingen har hävt immuniteten.

DEL VI INTERNATIONELLA TJÄNSTEMÄN OCH EXPERTER MED UPPDRAG FÖR ORGANISATIONEN

Artikel 19

Rådet skall närmare ange vilka tjänstemannakategorier som skall omfattas av bestämmelserna i artiklarna 20 och 21. Generalsekreteraren skall meddela rådsmedlemmarna namnen på de tjänstemän som ingår i dessa kategorier.

Artikel 20

De tjänstemän i organisationen som avses i artikel 19 skall

a) åtnjuta immunitet mot varje slag av rättsliga förfaranden med avseende på muntliga och skriftliga uttalanden samt åtgärder som de vidtagit inom ramen för sin tjänsteutövning,

b) jämte sina äkta makar och närmaste familjemedlemmar som bor med dem och som är beroende av dem för sin försörjning åtnjuta samma immunitet mot invandringsrestriktioner och flyktingregistrering som medges diplomatiska företrädare av motsvarande rang,

c) åtnjuta samma lättnader med avseende på valuta- och växlingsrestriktioner som medges diplomatiska företrädare av motsvarande rang,

d) jämte sina äkta makar och närmaste familjemedlemmar som bor med dem och som är beroende av dem för sin försörjning beredas samma möjligheter till repatriering vid internationella kriser som diplomatiska företrädare av motsvarande rang,

e) medges rätt till tullfri införsel av möbler och övriga tillhörigheter när de tillträder sin befattning i vederbörande land och att vid tjänstgöringens slut därifrån tullfritt återutföra sådana möbler och tillhörigheter, i båda fallen med förbehåll för sådana villkor som regeringen i det land där rättigheterna åtnjuts anser vara nödvändiga,

f) medges rätt till tillfällig tullfri införsel av privat motorfordon för eget bruk och till senare tullfri återexport av fordonet, i båda fallen med förbehåll för sådana villkor som regeringen i landet i fråga anser vara nödvändiga.

Artikel 21

De tjänstemän i organisationen som avses i artikel 19 skall i den utsträckning och på det sätt som rådet bestämmer vara skattskyldiga i förhållande till organisationen för dess nyttiggörande beträffande de förmåner som de erhåller av organisationen. Vidare skall de vara befriade från nationell beskattning med avseende på dessa förmåner.

Artikel 22

Utöver de privilegier och den immunitet som anges i artiklarna 20 och 21 skall generalsekreteraren, de biträdande generalsekreterarna, chefen för kontoret för rustningskontroll och sådana andra permanenta tjänstemän av motsvarande rang som rådet bestämmer, åtnjuta samma privilegier och immunitet som normalt medges diplomatiska företrädare av motsvarande rang, däribland samma undantag eller befrielse från andra skatter än inkomstskatter.

Artikel 23

1. Experter (andra än tjänstemän som omfattas av artiklarna 20 - 22) skall, när de vistas inom en medlemsstats territorium, i den utsträckning som är nödvändig för att effektivt fullgöra sina uppgifter i tjänsten för organisationen, åtnjuta följande privilegier:

- a) Immunitet mot arrestering eller annat kvarhållande och mot beslag av personligt resgods.
- b) Immunitet mot varje slag av rättsliga förfaranden med avseende på muntliga och skriftliga uttalanden och åtgärder som de vidtagit för organisationen i tjänsteutövningen.
- c) Samma lättnader med avseende på valuta- och växlingsrestriktioner och för personligt resgods som medges tjänstemän från främmande regeringar på tillfälligt uppdrag i tjänsten.
- d) Okränkbarhet för alla handlingar och dokument som har samband med det arbete för vilket de har anlitats av organisationen.

2. Generalsekreteraren skall meddela de berörda medlemsstaterna namnen på de experter som omfattas av bestämmelserna i denna artikel.

Artikel 24

Privilegier och immunitet medges tjänstemän och experter i organisationens intresse och inte som en personlig förmån för dem. Generalsekreteraren skall på organisationens vägnar ha rätt och skyldighet att häva immuniteten för en tjänsteman eller en expert som inte omfattas av artikel 22 i de fall han anser att immuniteten skulle hindra rättvisans gång och hävandet kan göras utan men för organisationens intressen. Beträffande tjänstemän som omfattas av artikel 22 skall beslut att häva immuniteten fattas av rådet.

Artikel 25

Bestämmelserna i artiklarna 20, 22 och 23 ovan skall inte tvinga en medlemsstat att medge någon som är dess medborgare privilegier eller immunitet som avses i dessa artiklar med undantag för

- a) immunitet mot varje slag av rättsliga förfaranden med avseende på muntliga och skriftliga uttalanden och mot åtgärder som de vidtagit för organisationen i tjänsteutövningen,
- b) okränkbarhet för alla handlingar och dokument som har samband med det arbete för vilket de har anlitats av organisationen,
- c) de lättnader med avseende på valuta- och växlingsrestriktioner som är nödvändiga för att han effektivt skall kunna fullgöra sina uppgifter i tjänsten.

Artikel 26

Rådet skall vidta lämpliga åtgärder för att lösa

- a) tvister rörande avtal eller andra civilrättsliga tvister i vilka organisationen är part,
- b) tvister som rör tjänstemän eller experter tillhörande organisationen vilka omfattas av bestämmelserna i del VI i detta avtal och som på grund av sin officiella ställning åtnjuter immunitet, om denna inte har hävts i enlighet med artikel 24.

DEL VIII TILLÄGGSÖVERENSKOMMELSER

Artikel 27

Rådet kan på organisationens vägnar ingå tilläggsöverenskommelser med en eller flera medlemsstater om tillämpningen av bestämmelserna i detta avtal i förhållande till den staten eller de staterna.

DEL IX SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 28

1. Detta avtal skall ratificeras. Ratifikationsinstrument skall deponeras hos Belgiens regering, som skall meddela varje signatärstat om varje sådan deponering.
2. När tre signatärstater har deponerat sina ratifikationsinstrument, skall detta avtal träda i kraft för dem med verkan från dagen för ikraftträdandet av de protokoll till Bryssel fördraget som undertecknades i Paris den 23 oktober 1954. För de övriga signatärstaterna skall avtalet träda i kraft på dagen för deponeringen av deras ratifikationsinstrumentet.

Artikel 29

Detta avtal kan sägas upp av en stat genom skriftligt meddelande till Belgiens regering, som skall underrätta alla signatärstaterna om varje sådan uppsägning. Uppsägningen skall träda i kraft ett år efter den dag på vilken Belgiens regering mottog meddelandet om den.

Till bekräftelse härpå har undertecknade vederbörligen bemyndigade ombud undertecknat detta avtal.

Upprättat i Paris den 11 maj 1955 på engelska och franska språken, vilka båda texter är lika giltiga, i ett enda exemplar som skall deponeras i Belgiens regerings arkiv, vilken skall överlämna en bestyrkt kopia därav till var och en av signatärstaterna.

[undertecknanden] för Belgien, Frankrike, Förbundsrepubliken Tyskland,
Italien, Luxemburg, Nederländerna och Storbritannien. Bilaga 2

Utdrag ur samförståndsavtalet rörande Ett system för
samarbete om forskning och teknologi i Europa
(SOCRATE) av den 16 november 1998

Prop. 1998/99:117
Bilaga 3

Översättning

Avdelning VIII Skatter, tullar och liknande avgifter

Deltagarna bekräftar att de, när de deltar i EUCLID-verksamhet om forskning och teknologi, skall följa bestämmelserna i avdelning VIII (skatter, tullar och liknande avgifter) i samförståndsavtalet om EUCLID-program och att de, när de deltar i THALES-verksamhet om forskning och teknologi, skall följa bestämmelserna i avdelning IX (tullavgifter, skatter och pålagor) i samförståndsavtalet om THALES.

Utdrag ur samförståndsavtalet om EUCLID-program
av den 16 november 1990 (senast ändrat den 19 november 1996)

Prop. 1998/99:117
Bilaga 4

Översättning

Avdelning VIII Skatter, tullar och liknande avgifter,

I överensstämmelse med artikel 9 i stadgan för Västeuropeiska försvarsmaterielorganisationen (WEAO) skall deltagarna tillämpa alla relevanta bestämmelser i avtalet om rättslig ställning för Västeuropeiska unionen, nationella ombud och internationella tjänstemän, som undertecknades i Paris den 11 maj 1955 på varje forsknings- och teknologiprojekt, under erkännande av att all forsknings- och teknologiverksamhet som bedrivs med stöd av detta samförståndsavtal beträffande forskningsprogram skall anses vara för Västeuropeiska unionens officiella användning i syfte att stärka de ekonomiska förbindelser som redan förenar dess medlemmar och för att främja samarbetet och samordningen i deras strävanden att skapa en fast teknologisk bas som är förenlig med ändamålen i Brysselavtalet i dess ändrade lydelse.

Utdrag ur Västeuropeiska försvarsmaterielgruppens
(WEAG) samförståndsavtal rörande arrangemang för
teknologi för laboratorier för europeisk försvarsveten-
skap (THALES) av den 18 november 1996

Översättning

Avdelning IX Tullavgifter, skatter och pålagor

9.1 I den utsträckning det är förenligt med gällande lagar och förordningar skall varje deltagare säkerställa att skatter som kan identifieras som sådana, tullavgifter och liknande pålagor samt kvantitativa import- och exportrestriktioner inte görs gällande i samband med de gemensamma projekt som genomförs i enlighet med detta samförståndsavtal.

9.2 Deltagarna skall ta ut alla skatter, tullavgifter och liknande pålagor på det sätt som är mest förmånligt för ett tillfredsställande genomförande av de arrangemang som avses i detta samförståndsavtal. Om tullavgifter, skatter som kan identifieras som sådana eller andra pålagor tas ut, skall de bäras av den deltagare i vars land de tas ut.

9.3 I de fall skatter och tullavgifter tas ut på Västeuropeiska unionens vägnar, skall kostnaderna bäras av den deltagare vars land är slutdestination. Komponenter och utrustning som ingår i programmet skall, till dess att de når sin slutdestination, åtföljas av dokument som möjliggör reglering av tullavgifterna.

Utdrag ur stadga för Västeuropeiska försvarsmateriel- organisationen (WEAO)

Prop. 1998/99:117
Bilaga 6

Översättning

9. Immunitet och privilegier

Med stöd av definitionerna i artikel 1 a och c i Parisavtalet och i överens-
stämmelse med bl.a. artiklarna 8, 9, 12-15 och 20-22 i det avtalet skall
alla relevanta bestämmelser i det avtalet gälla för WEAO.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 12 maj 1999

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Freivalds, Schori, Winberg, Ulvskog, von Sydow, Klingvall, Pagrotsky, Östros, Messing, Rosengren, Larsson, Wärnersson, Lejon, Lövdén

Föredragande: Statsrådet von Sydow

Regeringen beslutar proposition 1998/99:117 Ett forskningssamarbete med Västeuropeiska försvarsmaterielgruppen (WEAG) och Finland.